

Světový den Alzheimerovy choroby 21. září 2015

Alzheimerovu nemoc poprvé popsal německý lékař Alois Alzheimer v roce 1907. V té době se považovala za nemoc vzácnou. Nyní se nějaká forma demence vyskytuje u více než sedmi miliónů obyvatel Evropy. Alzheimerova choroba je závažné degenerativní onemocnění mozku, při kterém dochází k zániku mozkových buněk a změně látkové výměny v mozku. Tato změna se projevuje nejčastěji poruchou tzv. kognitivních funkcí - myšlení, paměti a úsudku.

JEDNÁ SE O ALZHEIMEROVU CHOROBU? DESET PŘÍZNAKŮ, KTERÉ BY VÁS MĚLY VAROVAT

1. Ztráta paměti, která ovlivňuje schopnost plnit běžné pracovní úkoly

Zapomínat občas pracovní úkoly, jména kolegů nebo telefonní čísla spolupracovníků a vzpomenout si na ně později, je normální. Lidé trpící Alzheimerovou chorobou však zapomínají častěji a nevzpomenou si ani později.

2. Problémy s vykonáním běžných činností

Hodně vytížení lidé jsou občas roztržití, takže někdy nechají dušenou mrkev stát v kastrolu na sporáku a vzpomenou si na ni, až když už je po jídle. Lidé trpící Alzheimerovou chorobou ale připraví jídlo a nejen že ho zapomenou dát na stůl, ale zapomenou i na to, že ho vůbec udělali.

3. Problémy s řečí

Každý má někdy problém najít správné slovo, ale člověk s Alzheimerovou chorobou zapomíná i jednoduchá slova nebo je nahrazuje nesprávnými, a jeho věty pak nedávají smysl.

4. Časová a místní dezorientace

Každý někdy zapomene, jaký je den a kam vlastně jede, to je normální. Ale lidé s Alzheimerovou nemocí se ztratí ve vlastní ulici a nevědí, kde jsou, jak se tam dostali, ani jak se dostanou domů.

5. Špatný nebo zhoršující se racionální úsudek

Lidé se někdy tak zaberou do nějaké činnosti, že na chvíli zapomenou na dítě, které mají na starosti. Lidé s Alzheimerovou nemocí úplně zapomenou, že nějaké dítě existuje. Mohou se i nesmyslně obléknout, například si vezmou na sebe několik košil nebo halenek najednou.

6. Problémy s abstraktním myšlením

Placení složenek anebo sledování účtů kreditní karty může někoho vyvést z míry, když je trochu komplikovanější než jindy. Člověk s Alzheimerovou nemocí může úplně zapomenout, co ta čísla znamenají a co s nimi má dělat.

7. Zakládání věcí na nesprávné místo

Každý někdy někde založí peněženku nebo klíče. Člověk s Alzheimerovou nemocí dává věci na zcela nesmyslná místa: žehličku do ledničky nebo hodinky do cukřenky.

8. Změny v náladě nebo chování

Každý má někdy špatnou náladu. Člověk s Alzheimerovou nemocí ale podléhá prudkým změnám nálady. Náhle a nečekaně propukne v pláč nebo podlehne návalu hněvu, i když k tomu nemá žádný zjevný důvod.

9. Změny osobnosti

Lidské povahy se běžně do určité míry mění s věkem. Ale člověk s Alzheimerovou nemocí se může změnit zásadním způsobem. Stává se někdy velmi zmateným, podezřivým nebo ustrašeným.

10. Ztráta iniciativy

Když je člověk někdy znechucen domácími pracemi, zaměstnáním nebo společenskými povinnostmi, je to normální. Většinou se chuť do práce opět brzy dostaví. Člověk s Alzheimerovou nemocí může propadnout naprosté pasivitě a potřebuje neustále podněty, aby se do něčeho zapojil.

Zdroj: Dopis České alzheimerovské společnosti č. 9

Na základě odhadů prevalence demence v populaci podle věku a pohlaví a jejich vztahů k populačním projekcím OSN byl celosvětově počet lidí žijících s demencí v roce 2010 odhadnut na 35,6 milionu. Tento počet by se měl do roku 2030 téměř zdvojnásobit a do roku 2050 více než ztrojnásobit.

Počet léčených pacientů pro demenci u Alzheimerovy choroby se sleduje samostatně od roku 2011. V roce 2013 bylo v ČR léčeno v souvislosti s demencí u Alzheimerovy choroby celkem 16 049 pacientů, tj. o 5 % více než v roce 2012 (o 697 pacientů). V MS kraji bylo léčeno 1 469 pacientů v roce 2013, v roce 2012 to bylo 1 701 pacientů (viz tabulka).

Počet léčených pacientů v ambulantních psychiatrických zařízeních s diagnózou demence u Alzheimerovy nemoci (F00) v ČR a v MS kraji

rok	MS kraj	ČR
2011	1 438	14 932
2012	1 701	15 352
2013	1 469	16 049

Zdroj: ÚZIS ČR

Alzheimerova choroba je zatím nevyléčitelná. Její průběh však můžeme ovlivnit způsobem života. Je známo, že menší pravděpodobnost onemocnění je u osob duševně aktivních a s vyšším vzděláním. Jedinou prevencí tedy zůstává trénovat mozek, žít aktivně a celoživotně se vzdělávat.

Odkaz na leták Státního zdravotního ústavu o Alzheimerově chorobě:

http://www.szu.cz/uploads/documents/czpz/edice/plny_tisk/alzheimer_tisk.pdf